

d'Alacant, mitja dotzena de k. al NO. de la ciutat. *Pron.: san visén(t) del řaspéc*, J. G. M., 1935 (oït a Alacant, St. Joan, Mutxamel i Elx) (gent.: *santvicenteros*); id. en l'enq. que hi férem el 1963 (xxxvi, 97-101). Cavanilles III, 253, dóna bona i detinguda descripció del terme, dividit en 8 districtes, un dels quals és *El Raspeig*, que ha donat el determinatiu.

Notem variants parònimes amb gran dispersió, dins el nostre domini lingüístic de terminació, però, més o menys diferent.

2) *El Raspai*, llogaret i partida. vora el límit murcià, entre El Pinós i *Jumilla*, ja de llengua cat. (si mal no recordo), si bé agre. al mun. de Yecla.¹ *Can Raspais* (*řaspájs*), te. St. Jordi d'Eivissa (xxxix, 45).

3) Font del *Raspall*, prop de Cocentaina (xxxiv, 18).

No sé si és la mateixa on feren beguda uns excursionistes de Cocentaina baixant de L'Assafor a Villalonga pel Barranc de *La Panera* (relat en «La Mari-20 na» de Dénia 1-II-1964).

4) Llom del *Raspall*, te. Alcalà de Xivert (on el qualificaren de «nom ja antic») (xxviii, 188.22); és un turonet de 210 alt. a la r. de Torreblanca, bastant rost, perquè puja 100 me. en un espai de 300.

5) *Raspai* o *-pall*, veïnat a l'alt Penedès: el N.C.E.C. posa *Cases d'en Raspall* com agre. de Font-rubí; allí i a Vilafranca en digueren *Can Raspall*, atribuint-lo al te. del Pla del Penedès (però tot és el mateix, perquè aquest es toca a l'E. amb el de Font-rubí). En realitat 30 deu ser *Raspai* (amb *Can*, o *Cases d'en*, postissos); perquè ja apareix *Raspai* com NL en un doc. del Penedès, de l'a. 1143 (citant-lo en una 'era': «area de *Raspai*»: *Cart. St. Cugat* III, 136).

Potser *-all* ultracorrecció de *-ai*?

6) *Los Raspajos*, nom de dos «caseríos», un agre. a Lorca (Múrcia) i altre agre. a Serón (Almeria) (tots dos són entre 100, 200 k. al SO. de (2)).

Encara que en tot això hi ha un radical comú, l'única manera de reduir-ho tot a una base única seria 40 postulant *RASPARIUS en part dissimilant la 2.^a R en l (el 3 i variant del 4), en part eliminant-la per una dissimilació molt antiga, que donés *-ai* (2) al Pinós i a Eivissa, i la forma antiga del (4); d'altra banda si la fase *-AIU* ja fou molt antiga es podia consonificar passant a *-ažu*, d'on *Raspeig*, amb imela aràbiga, i cast. *-ajo*, a Múrcia i Almeria. Dubtem, però, bastant d'aquesta solució unitària, perquè hi ha derivats topogràfics i toponímics del radical *rasp-*, amb sufixació diferent.

7) En primer lloc *raspa f.* és viu com apellatiu, molt estès per França i els Pirineus catalans i gascons; segueix d'allí cap al Sud (en part ja només fixat en toponímia) designant prats o camps molt pendents en els 55 vessants d'una muntanya. Freqüent a tota la Vall d'Aran, i a totes les parts altes de Ribagorça, i Pallars, però també a l'alt Aragó (Gistau, S. Juan de la Peña, ja a. 1101); alta Bigorra i Coserans; i fins prov. *raspaioun* 'pendent escarpat, pala' (on reapareix el derivat en *-ay* 60

(1); i fins a Andalusia, hi ha *raspa* 'careneta' (Alc. Venesclada). D'aquí sens dubte *Raspilla*, aldea agre. a Yeste (extrem SE. de la Mancha, te. Yeste, prov. Albacete). Tot això, i el seu origen ha estat detallat, i explicat com derivat del verb *raspar*, en *DECat* VII, 113-114.

I entre el Gironès i la Garrotxa, un vell i gros mas, que anomenen «a *Raspat*» (*řaspát*), al peu del Santuari de Finestres, a l'ESE., uns 0h15, al cap del serrat, damunt grossos pendents, entre Mieres i St. Aniol (1960, exc. 679b 1-6, XLIV, 99).

Així com aquí el deriv. és en *-at*, també podríem admetre que *Raspeig* fos un derivat, p. ex., en *-ACIU* (amb *č* mossàrab i imela), i que els altres vinguessin: 15 els uns (2 i part del 6) del pre-romà *-AIU* (com *Picaio* etc.); altres amb el sufix rom. *-ACLU* (3, 5, 6).

¹ Cf. *raspai*, que a St. Josep d'Eivissa defineixen: «una espècie de *roldonet*» (xxxix, 7); cf. *roldó* 'semicercle que es fa per al batre o bé per pescar amb la xarxa' (*BDC* XIV, 59).

Rasquell, *-es*, V. vol. I, 243 i s. v. *Rasquera*

25 RASQUERA

Poble de la Ribera d'Ebre, uns 35 k. al N. de Tortosa, en un ampit de la Serra de Cardó, 3 k. a l'esq. del riu. Dalt d'un turó pròxim hi ha una devota ermita. I el *koł de řaskéra*: anotat a l'enq. de 1936 (XIII, 87.12).

MENC. ANT. 1153: en donar al Temple el castell de *Miravet*, li dóna també el nostre Comte, en franc alou, els «-- castra de *Pinello* et de *Resquera* --» 35 (junt amb Algars, Batea, Corbera et Gandesa (*CoDoACA* XII, 299.5f; Morera Ll., *Tarr. Cri.* I, 430; MiretS., *Templ.*, 80); 1171: id. locus *Resquera* infra terminos *Miraveti*, passa a l'Hospital (Font Rius, *C. d. p.*, § 142); 1207: castrum *Resquera* (id., § 224); 1279-1300, CCandi (*Mi. Hi. Ca.* I, 269); 1359: *Resquera* (*CoDoACA* XII, 44).

Ens plantejem en quina relació es troba amb *Rasquera* el nom d'un «*Rascarius* de Coma» que fou Comanador de Tortosa (Font Rius, *C. d. p.*, § 278; i Ll. *dels Privilegis d'Ulldecona*, segons còpia de princ. segle XVII, p. 223-4). Si aquest nom s'expliqués com NP germ. (un dels molts en *-HARI*) podríem pensar si *Rasquera* va pendre nom d'aquest templer comandant. Però no hi ha tal: no consta aquest NP en les font germàniques ni hi ha allí una arrel que expliqués l'element *RESK-* o *RASK-*. Més probable que aquest personatge rebés, a tall de sobrenom, el nom *Rascarius* des del poble de *Rasquera*.

ETIM. Les 2 terceres parts del terme de *Rasquera* corresponen a la Serra de Cardó, molt alta, plena d'escarpades cingleres; i aquestes ja comencen 300 o 400 metres al S. del poble. Deu ser, doncs, un derivat en *-era* de *RESCO-* la base romànica del mot que va donar el cast. *riesco* (avui *risco*), cat. ant. *ré(s)ec*, cat. *risc*. Les mencions antigues són totes amb *e* (*Resquera*